KỸ NĂNG DẠY GIAO TIẾP TRỰC TIẾP CHO SINH VIÊN NƯỚC NGOÀI

Mai Thị Khuyến
Trường Đại học Điện lực

Tóm tắt: *Kỹ năng giao tiếp trực tiếp là một trong những kỹ năng đóng vai trò quan trọng mà sinh viên nước ngoài cần phát triển để dễ dàng hòa nhập vào môi trường học tập và xã hội mới. Các kỹ năng như lắng nghe, diễn đạt rõ ràng, giao tiếp phi ngôn ngữ, ứng xử trong xung đột, và hiểu biết văn hóa đều giúp họ giao tiếp hiệu quả hơn trong các tình huống khác nhau, bài viết đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả giao tiếp cho người học tiếng Việt nhằm thúc đẩy năng lực sáng tạo cũng như khả năng tiếp cận ngôn ngữ đích một cách nhanh nhất, khoa học nhất đối với các sinh viên nước ngoài.*

Từ khóa: *Tiếng Việt, phương pháp, giao tiếp, giao tiếp trực tiếp, sinh viên nước ngoài*

TEACHING FACE-TO-FACE COMMUNICATION SKILLS TO INTERNATIONAL STUDENTS

Mai Thi Khuyen
Electric Power University

Abstract: *Face-to-face communication skills are crucial for international students to integrate successfully into their new academic and social environments. Skills such as active listening, clear expression, non-verbal communication, conflict resolution, and cultural awareness enhance their ability to interact effectively in various situations. This article proposes solutions to improve communication effectiveness for Vietnamese language learners, aiming to foster creativity and accelerate their acquisition of the target language in a scientific and efficient manner.*

Keywords: *Vietnamese language, teaching methods, communication, face-to-face communication, international students.*

Nhận bài: 20/01/2025 *Phản biện: 21/02/2025* *Duyệt đăng: 26/02/2025*

I.ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh Việt Nam hội nhập sâu rộng với nền kinh tế toàn cầu và thu hút nhiều người nước ngoài đến sinh sống, làm việc và du lịch. Chính vì vậy nhu cầu học tiếng cho người nước ngoài tại Việt Nam đang ngày càng tăng. Nhiều sinh viên quốc tế đến Việt Nam học tập tại các trường đại học, cao đẳng. Các chương trình học bổng dành cho sinh viên quốc tế tại Việt Nam ngày càng được mở rộng, Chính vì vậy việc dạy tiếng Việt cho người nước ngoài là hoạt động đang được chú trọng phát triển, đội ngũ giảng viên không ngừng trau dồi kỹ năng, phương pháp và nghiên cứu những vấn đề chuyên môn để ngày càng nâng cao hiệu quả giảng dạy. Bài viết nghiên cứu ban đầu về Phương pháp giao tiếp trực tiếp cho sinh viên nước ngoài. Qua vấn đề nghiên cứu, tác giả trao đổi chia sẻ về phương pháp giảng dạy và một số hoạt động thực hành hiệu quả nhằm đóng góp vào hoạt động dạy giao tiếp trực tiếp cho người nước ngoài nói riêng và hoạt động đào tạo tiếng Việt cho người nước ngoài nói chung

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1.Giao tiếp trực tiếp

Giao tiếp trực tiếp (direct communication) là phong cách giao tiếp mà trong đó thông điệp thực sự được truyền đạt một cách rõ ràng, hạn chế việc gây khó hiểu cho đối tượng giao tiếp. Một người theo phong cách giao tiếp trực tiếp khi cần hoặc có nhu cầu gì đó, họ sẽ nói ra thông điệp một cách thẳng thắn.

Giao tiếp trực tiếp đóng vai trò rất quan trọng, đặc biệt trong việc giúp sinh viên nhanh chóng làm quen với ngôn ngữ và cải thiện khả năng giao tiếp của mình. Tuy nhiên, việc áp dụng phương pháp này gặp phải một số vấn đề và thách thức mà người giảng dạy cần phải chú ý.

Giao tiếp là khả năng vận dụng hiệu quả các tri thức và kinh nghiệm về giao tiếp, các phương tiện ngôn ngữ và phi ngôn ngữ vào những hoàn cảnh khác nhau của quá trình giao tiếp nhằm đạt được mục đích giao tiếp [2; tr 112].

2.2. Tầm quan trọng của giao tiếp trực tiếp đối với sinh viên nước ngoài

Giao tiếp trực tiếp đóng vai trò cực kỳ quan trọng đối với sinh viên nước ngoài, vì nó không chỉ giúp sinh viên hòa nhập nhanh chóng vào môi trường học tập mà còn mang lại nhiều lợi ích khác. giao tiếp trực tiếp lại quan trọng đối với sinh viên quốc tế chẳng hạn như sau:

- *Cải thiện kỹ năng ngôn ngữ:* Khi giao tiếp trực tiếp, sinh viên có cơ hội thực hành và cải thiện khả năng ngôn ngữ của mình. Điều này giúp họ nắm bắt được các ngữ điệu, cách sử dụng từ ngữ và cấu trúc câu phù hợp với ngữ cảnh thực tế, thay vì chỉ học lý thuyết trong sách vở.

- *Hòa nhập văn hóa:* Giao tiếp trực tiếp không

chỉ giúp sinh viên hiểu và sử dụng ngôn ngữ mà còn giúp họ hiểu rõ hơn về văn hóa, phong tục và cách suy nghĩ của người dân địa phương. Điều này rất quan trọng trong việc tránh những hiểu lầm và tạo dựng mối quan hệ tốt đẹp với bạn bè và giảng viên.

- *Xây dựng mối quan hệ và kết nối xã hội:* Giao tiếp trực tiếp giúp sinh viên quốc tế xây dựng các mối quan hệ với bạn bè, giảng viên và cộng đồng xung quanh. Điều này không chỉ giúp họ cảm thấy thoải mái và tự tin hơn mà còn mang lại những cơ hội học tập và nghề nghiệp trong tương lai.

- *Giải quyết khó khăn nhanh chóng*: Khi gặp khó khăn trong học tập hoặc cuộc sống, sinh viên nước ngoài có thể dễ dàng trao đổi trực tiếp với giảng viên, bạn bè hay nhân viên hỗ trợ để giải quyết vấn đề một cách hiệu quả hơn so với việc chỉ giao tiếp qua email hoặc tin nhắn.

- *Tăng cường sự tự tin:* Việc giao tiếp trực tiếp giúp sinh viên xây dựng sự tự tin trong việc bày tỏ ý tưởng, quan điểm của mình. Điều này đặc biệt quan trọng trong các tình huống thuyết trình, thảo luận nhóm, hoặc trong các cuộc họp học thuật.

- *Tạo môi trường học tập tương tác:* Khi sinh viên có thể giao tiếp trực tiếp, môi trường học tập trở nên năng động và thú vị hơn. Các cuộc thảo luận, trao đổi ý kiến trong lớp học giúp họ hiểu bài tốt hơn và phát triển tư duy phản biện.

Tóm lại, giao tiếp trực tiếp là yếu tố quan trọng giúp sinh viên nước ngoài không chỉ thành công trong học tập mà còn trong việc phát triển bản thân và hòa nhập với cộng đồng mới.

2.3. Một số kỹ năng dạy giao tiếp trực tiếp cho sinh viên nước ngoài

2.3.1. Tạo môi trường nói tiếng Việt tự nhiên.

Dạy học tiếng Việt bao gồm các hợp phần: tri thức về ngôn ngữ về hệ thống tiếng Việt, những quy tắc sử dụng tiếng Việt, các dạng lời nói trong kỹ năng sử dụng tiếng Việt vào hoạt động giao tiếp. Những tri thức và kỹ năng phải được lựa chọn sao cho phù hợp với mục tiêu của từng cấp học, khả năng tiếp nhận của từng đối tượng. [3, tr35].

Khuyến khích người học sử dụng tiếng Việt ngay từ những buổi học đầu tiên, dù có sai sót hay chưa hoàn thiện. Các câu giao tiếp hàng ngày như chào hỏi, cảm ơn, xin lỗi, hỏi thăm sẽ giúp người học dần dần làm quen với ngữ pháp và từ vựng. Giúp người học nhanh chóng cải thiện khả năng nghe và nói.

- Giúp sinh viên sự tự tin và không sợ sai

Khi học sinh viên nước ngoài mới bắt đầu học một ngôn ngữ mới, đặc biệt là tiếng Việt với âm điệu và cấu trúc ngữ pháp đặc thù, sinh viên nước ngoài thường cảm thấy thiếu tự tin và sợ mắc lỗi. Điều này có thể khiến ngần ngại trong việc giao tiếp trực tiếp, vì họ lo sợ rằng mình sẽ nói sai hoặc không hiểu được phản hồi.

Chính vì vậy giáo viên cần xây dựng một môi trường học tập thoải mái, khuyến khích sự thử nghiệm và không ngại sai sót. Giáo viên nên động viên và sửa lỗi một cách nhẹ nhàng, tạo cơ hội cho sinh viên cảm thấy thoải mái khi giao tiếp.

- Giúp sinh viên rút ngắn khoảng cách khác biệt văn hóa và ngôn ngữ

Sinh viên nước ngoài có thể gặp khó khăn trong việc hiểu các phong tục, thói quen hoặc lối sống của người Việt. Điều này ảnh hưởng đến khả năng giao tiếp, vì một số câu nói hoặc hành động trong tiếng Việt có thể có ý nghĩa khác khi được sử dụng trong ngữ cảnh văn hóa khác.

Giáo viên nên kết hợp việc dạy ngôn ngữ với việc cung cấp kiến thức về văn hóa Việt Nam. Khi dạy các mẫu câu giao tiếp, giáo viên có thể giải thích ngữ cảnh sử dụng và cách thức phù hợp trong từng tình huống.

- Phát âm và ngữ âm

Tiếng Việt là một ngôn ngữ có thanh điệu rất quan trọng, nhưng nhiều sinh viên nước ngoài không quen với các thanh điệu này. Sự sai lệch trong phát âm có thể gây khó khăn trong việc hiểu và giao tiếp.

Giáo viên cần áp dụng các kỹ thuật giúp sinh viên luyện phát âm, ví dụ như sử dụng phương pháp luyện nghe và nhại lại (shadowing), kết hợp với các trò chơi âm thanh hoặc bài tập về thanh điệu để sinh viên làm quen và cải thiện kỹ năng phát âm.

2.3.2. Tạo tình huống giao tiếp trong đời sống

Sinh viên có thể gặp khó khăn trong việc áp dụng kiến thức học được vào các tình huống giao tiếp thực tế, vì họ chưa có nhiều cơ hội giao tiếp trong môi trường Việt Nam.

Giáo viên có thể tổ chức các buổi thực hành giao tiếp trong các tình huống giả định (role-playing), ví dụ như đi chợ, hỏi đường, đặt phòng khách sạn, để sinh viên có cơ hội sử dụng tiếng Việt trong các tình huống đời thường. Điều này giúp sinh viên không chỉ học từ vựng mà còn nắm được cách thức giao tiếp hiệu quả.

2.3.3. Luôn tương tác của sinh viên

Một số sinh viên có thể rất thụ động trong lớp học do sự khác biệt về ngôn ngữ và văn hóa, dẫn

đến việc thiếu sự tham gia tích cực trong các cuộc hội thoại, từ đó hạn chế khả năng giao tiếp của họ.

Giáo viên có thể tạo ra các hoạt động nhóm, khuyến khích các cuộc thảo luận nhỏ giữa các sinh viên, hoặc dùng các kỹ thuật tương tác như "pair work" (làm việc theo cặp) và "group work" (làm việc theo nhóm) để tạo cơ hội cho sinh viên giao tiếp và học hỏi lẫn nhau.

2.3.4. Hỗ trợ tài liệu cho sinh viên nước ngoài

Các tài liệu học tập hiện nay có thể không phù hợp hoặc không đủ phong phú để hỗ trợ phương pháp giao tiếp trực tiếp cho sinh viên nước ngoài. Các sách giáo khoa tiếng Việt hiện tại chủ yếu tập trung vào ngữ pháp, từ vựng mà chưa chú trọng nhiều vào giao tiếp thực tế.

Giáo viên có thể sử dụng các tài liệu bổ trợ như video, podcast, hoặc sách hội thoại thực tế, giúp sinh viên làm quen với cách sử dụng tiếng Việt trong đời sống hàng ngày. Các nền tảng học trực tuyến hoặc ứng dụng giao tiếp có thể là công cụ hỗ trợ hiệu quả.

2.3.5. Luôn động viên và khen thưởng kịp thời

Một trong những yếu tố quan trọng trong việc học ngôn ngữ là động lực. Nếu sinh viên không nhận được sự khích lệ kịp thời, họ có thể mất hứng thú và không tiếp tục học tập.

Giáo viên cần tạo ra không gian học tích cực, thường xuyên khen ngợi những tiến bộ của sinh viên, dù là nhỏ nhất. Điều này giúp sinh viên duy trì động lực và cảm thấy tự tin hơn khi giao tiếp bằng tiếng Việt.

III. KẾT LUẬN

Dạy kỹ năng giao tiếp trực tiếp tiếng Việt cho sinh viên nước ngoài là rất quan trọng vì nó giúp họ hiểu và thích nghi tốt hơn với môi trường học tập và làm việc trong ngôn ngữ tiếng Việt. Giao tiếp trực tiếp là một trong những phương pháp hiệu quả trong việc dạy tiếng Việt cho sinh viên nước ngoài, nhưng để thực hiện thành công, giáo viên cần phải hiểu rõ những thách thức mà sinh viên đối mặt. Việc tạo môi trường học tập thân thiện, khuyến khích sự tham gia, sử dụng các tài liệu hỗ trợ và kết hợp kiến thức ngôn ngữ với văn hóa sẽ giúp sinh viên dễ dàng làm quen và sử dụng tiếng Việt trong các tình huống giao tiếp thực tế.

Tóm lại, kỹ năng dạy kỹ năng giao tiếp trực tiếp cho sinh viên nước ngoài không chỉ là một phần quan trọng trong quá trình học tập, mà còn là một yếu tố then chốt giúp họ tích hợp vào xã hội và thành công trong sự nghiệp. Một số trao đổi của chúng tôi về cách tiến hành giới thiệu kỹ năng giao tiếp trực trong việc dạy tiếng Việt cho người nước ngoài chỉ là một sự gợi ý. Chắc chắn từ thực tế giảng dạy, các giáo viên đã từng đứng lớp sẽ có thêm những chia sẻ bổ ích. Điều đó sẽ giúp chúng ta hoàn thiện hơn về phương pháp và quan trọng hơn giúp người học tiếp cận với một ngôn ngữ mới trong tâm thế thoải mái, mang tính thực tiễn cao.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Nguồn: https://tqmivietnam.com/giao-tiep-truc-tiep-va-giao-tiep-gian-tiep/

[2] Huỳnh Văn Sơn, *Giáo trình tâm lý học giao tiếp,* NXB Đại học Sư Phạm, năm 2011

[3]. Lê A, Nguyễn Quang Ninh, Bùi Minh Toán (1996), *Phương pháp dạy học tiếng Việt,* Nxb Giáo dục.